



GENÇLİK DÖNEMİNDE BOŞ ZAMAN FAALİYETLERİNİN YERİ VE ÖNEMİ

Mustafa Güçlü*

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, gençlik döneminde boş zaman faaliyetlerinin yeri ve önemi hakkında bilgi vermektir. Bu amaç doğrultusunda yerli ve yabancı kaynaklar kütüphane ve internet ortamında incelenmiş, ilgili çalışmalar hedefler doğrultusunda analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda boş zaman kavramına ilişkin yapılan tanımların ortak bazı noktalara sahip oldukları, boş zaman davranışlarına yön veren bazı kuvvetlerin bulunduğu ve boş zaman etkinliklerinin psikolojik, sağlık, fiziksel ve sosyal açıdan önemli yararlar sağladığı sonucuna varılmıştır.

ANAHTAR KELİMELER: Gençlik, Gençlik dönemi, Boş zaman, Boş zaman faaliyetleri,

* Yrd. Doç. Dr. Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü,
mguclu@erciyes.edu.tr



THE SIGNIFICANCE AND IMPORTANCE OF LEISURE TIME ACTIVITIES IN YOUTH PERIOD

Mustafa Güçlü*

ABSTRACT

The aim of this study is to provide information about the significance and importance of leisure time activities in the period of youth. To this end, native and foreign literature was reviewed in the library and the internet, and relevant studies were analyzed in line with the objectives. As a result of the research, it was concluded that definitions on the concept of leisure time have some common points, that there are some factors shaping the behavior of free time, and that leisure activities provide significant psychological, medical, physical and social benefits.

KEYWORDS: Youth, Youth Period, Leisure Time, Leisure time activities.

* Assit. Prof. Dr., Erciyes University, Faculty of Education, Educational Sciences
Department, mguclu@erciyes.edu.tr

GENÇLİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ © Yıl: 1 | Cilt: 1 | Sayı: 1 | 2013-1
ISSN: 2147-8473

I. GİRİŞ

Bir kavram olarak eğitim, bireyleri ve toplumları seviyeli bir yaşam biçimine ulaştırma ve sahip olunan bilgi, beceri ve değerleri planlı bir şekilde bir sonraki kuşağa aktarma ve bu arada insan davranışlarını yaşantılar yoluyla değiştirme süreci olarak tanımlanabilir. Verilen eğitimin niteliği ve uygulanışı, ülkelerin geleceği için önemli bir unsurdur. Sahip olunan eğitim sistemi ülkenin geleceğini temsil edecek nesiller üzerinde olumlu veya olumsuz etkilere sahiptir. Her toplum geleceğe yönelik nitelikli insanları yetiştirmeyi amaçladığı için eğitimin daha çok olumlu etkilerinden yararlanmak için gerekli olan önlemleri alınmaktadır (Yetiş, 2008). Alınması gereken bu önlemlerden birisi de boş zamanların değerlendirilmesidir. Bireyin boş zamanını iyi bir şekilde değerlendirilmesi eğitimi anlamına gelen boş zaman eğitimi, kültürün hem aktarılması ve hem de geliştirilmesi yönünden önemli role sahiptir. Çünkü eğitim sadece planlı bir şekilde değil aynı zamanda kendiliğinden de ortaya çıkabilmektedir. Gerekli olan önlemler alınmadığı zaman istenmeyen sonuçlar ortaya çıkabilmektedir.

Özellikle gençlik çağında en hareketli dönemini yaşayan bireyler boş zamanlarını iyi ve nitelikli bir şekilde geçirmelerinde, enerjilerini birey ve toplum yararına olan faaliyetlere kullanmalarında, kötü alışkanlıklardan korunup bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmelerinde sadece okullarda verilen eğitim değil bunun yanında ders dışı etkinlikler de önemli bir rol oynamaktadır.

Gençlikle ilgili yapılan araştırmalarda bu dönemin özellikle bir gelişim ve değişim dönemi olduğu belirtilmekte, gençlerin zaman zaman bunalıma düştükleri dile getirilmektedir. Bu nedenle gençlik döneminde boş zamanların iyi bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yapılan bu çalışmada gençlik döneminde boş zaman etkinliklerinin yeri ve önemi hakkında bilgi vermek amaçlanmıştır. Bu çerçevede öncelikle genç, boş zaman ve boş zaman eğitimi kavramı üzerinde durulmuş, daha sonra gençlerin boş zaman faaliyetlerine etki eden unsurlar ve boş zaman değerlendirmenin önemi üzerinde durulmuştur.

II. BİR KAVRAM OLARAK GENÇLİK, BOŞ ZAMAN VE BOŞ ZAMAN EĞİTİMİ

Gençlik dönemine ilişkin farklı tanımlamalar bulunmaktadır. Bu tanımlardan birinde Türk Dil Kurumu (1988) gençliği "yeni gelişmekte olan, kısa bir geçmişi olan" olarak tanımlamaktadır. UNESCO ise gençliği "1.Gençlik 15-25 arasındakilerden meydana gelen bir yaş grubudur. 2. Genç, öğrenim yapan, hayatını kazanmak için çalışmayan ve kendine ait bir konutu bulunmayan kişidir. 3. Genç, geniş hayal gücüne sahip olan, cesaretin çekingenliğe ve macera isteğinin rahatlık duygusuna üstün geldiği insandır" biçiminde tanımlamaktadır (Aydın, 2012). Ülkemizde "delikanlılık" dönemi olarak da ifade edilen bu dönem kimine göre fırtına, stres dönemi, kimine göre sessiz ve çalkantı bir dönem olarak nitelendirilmektedir (Özbay, Öztürk, Aktaş, 1992).

Bu tanım ve açıklamalardan hareketle gençliğin; bireyin, bedensel, zihinsel, duygusal sosyal, ahlaki, kültürel ve ekonomik yönden gelişimini sağladığı; çocukluk ile erişkinlik arasında yer alan, ergenlik ve delikanlılık özelliklerinin bütünleştiği, cesaret ve macera duygularının ağır bastığı, duygu, düşünce, davranış ve tutum bakımından kişiliğini geliştirip, hızlı bir gelişme gösterdiği; bireyi sosyal olgunluğa hazırlayan, 14-24 yaş grubu içinde yer alan bir geçiş dönemi olduğu söylenebilir (Aydın, 2012).

Boş zaman kısaca; kişinin çalışmadığı, yaşam zorunluluklarının ve sorumluluklarının dışında kalan, kişinin kendi isteği yönünde harcayabileceği zaman olarak tanımlanmaktadır. Zaman zaman boş zaman anlamında da kullanılan rekreasyon ise daha çok boş zamanın çeşitli etkinliklerle değerlendirilmesi olarak ifade edilebilir. Günümüzde rekreasyonun gelişmesi toplumsal yeni iş alanlarının gelişmesine, yeni beklentilerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Karaküçük, 2005: 3).

Parker (1971) boş zamanı, bireyin hem kendisi hem de başkaları için tüm zorluklardan ya da etkileşimde bulunduğu alanlardan kurtulduğu ve kendi arzusuyla seçeceği etkinliklerle uğraşacağı zaman olarak tanımlamakta, boş zaman kavramında bireyin arzusu ve özgürlüğüne vurgu yapmaktadır.

Toplumbilimci Durmazdier, boş zamanın 3 temel fonksiyonundan söz etmektedir. 3D (delessement, divertissement, developpement) olarak da adlandırılan bu fonksiyonlar; dinlenme veya kendini bırakma, eğlenme ve kendini gerçekleştirme veya gelişim olarak ifade edilmektedir. Daha çok iş

sonrası stres ve yorgunluk gibi rahatsızlıkların ortadan kaldırılması için dinlenme, can sıkıntısını ortadan kaldırmak ya da sıkıntı sonrası rahatlamak için eğlenme ve bireyin düşüncesini, günlük eylemlerin otomatizminden kurtaran, daha geniş sosyal katılıma zemin hazırlayan ve insanın kişiliğini geliştirmesine ve göstermesine eğilimli, çıkarıcı olmayan faaliyetler boş zamanın gelişim fonksiyonları kapsamında değerlendirilmektedir (Karataş, 2006; Karaküçük, (2005; Tezcan, 1993) .

Toplumbilimcilere göre insanlık tarihinin her döneminde boş zaman kavramı söz konusu olmuştur. Fakat kavram tarihin değişik dönemlerinde değişik anlamlarla kullanılmış, günümüzde ise farklı bir anlam kazanmıştır. Özellikle endüstri devriminden sonra çalışma yaşamının farklılaşmasıyla boş zamanı değerlendirme bir gereksinim olarak ortaya çıkmış ve endüstri toplumlarında giderek bir yaşam biçimi halini almıştır. Günümüzde boş zaman kavramına yüklenen anlam bu sosyal ve ekonomik değişimin ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Üretim ilişkilerinin insan-insan, insan-bilgi ve insan-teknoloji ilişkisine geçişi sosyal hayat içinde kullanılan ve bunun dışında bireye bırakılan kullanılmayan zaman dilimine yeni anlayış getirmiştir (Aslan ve Aslan, 2011).

Bazı toplumbilimciler (Parker, 1976; Dumazedier, 1974) boş zaman ve serbest zaman kavramlarının birbirinin yerine kullanılmamaları gerektiğini dile getirmektedir. Onlara göre aylıklıkla boş zaman aynı anlamda değildir. İşsizlik, emeklilik gibi durumlarda insanlar fazla zamana sahiptirler; fakat bu insanlar doğru anlamda boş zamana sahip olduklarının farkında değildirler. İnsanların bugün ihtiyaç duydukları boş zaman, serbest zamandan ziyade serbest bir ruh halidir. İnsanların ihtiyaç duydukları, hobiler ya da eğlenceler değil, işlerinin ötesine taşıyacak, barış ve memnuniyet hissine erişirecek bir ruh halidir.

Bunun yanında serbest zaman kavramı ile boş zaman kavramlarını birbirlerinin yerine kullanan bilim adamları da bulunmaktadır (Karla, 1991; Aydoğan, 2000: 15; Tezcan, 1993; Türkoğlu, 2009; Ardahan ve Yerlisu Pala, 2010). Onlara göre boş zaman, bireyin üzerine almış olduğu mesleki, ailesel ve toplumsal rollerinden geriye kalan zamandır. Boş zaman ve serbest kavramı benzer bir şekilde ele alındığı yerlerden birisi de Gençlik Şurasıdır. Boş zaman kavramı, Milli Eğitim Bakanlığı'nın Birinci Gençlik Şurası'nda, "ferdin çalışma ve diğer görevlerinden arta kalan zaman içinde, serbestçe

dinlenmesi, eğlenmesi, toplumsal başarı ya da kişisel gelişmesi için kullanacağı zaman” olarak tanımlanmıştır. (Komisyon, 1988).

Boş zaman kavramını serbest zaman kavramı ile benzer anlamda kullanan ve kullanmayan tanımlar incelendiğinde bazı ortak vurguların yapıldığı görülmektedir. Özellikle kullanılmayan zaman (Aslan ve Aslan, 2001) ve kişinin hür bir şekilde kullandığı zaman kavramlarına özel bir vurgu yapıldığı görülmektedir.

Toplumsal ve bireysel refah için boş zaman saatlerinin kişisel gelişme ve toplumsal düzeni geliştirme olarak kullanılması boş zaman eğitiminin amacıdır. Boş zaman daha iyi bir yaşama hazırlanma ve kişiliğin geliştirilmesi için kullanılması yönünden iyi bir fırsat olarak görülmelidir. İnsanlar boş zamanlarını en değerli ve en yararlı bir biçimde değerlendirecek etkinlikleri seçmelidirler. Kuşkusuz boş zamanın özel bir etkinlikle değerlendirilmesi bireyin ilgi, yaş, cinsiyet, öğrenim, kültürel ve toplumsal durumuna bağlıdır. Bireyin bu özelliklerini dikkate alarak boş zamanın nasıl değerlendirilmesi gerektiği boş zaman eğitiminin ana hedefidir (Türkoğlu, 2009).

Tezcan (1982) boş zaman değerlendirmenin bazı özellikler gösterdiğini dile getirmektedir. Bunlar şöyledir:

- Birey bu etkinliklere kendi arzusuyla katılmaktadır. diğer bir ifade ile gönüllük esastır.
- Bu etkinliklere katılmak bireylerde aniden ve doğrudan bir doyum sağlar.
- Esneklik.
- Evrensel olarak uygulanır ve aranır.
- Kişiye göre bir değeri olup kendisi için bir amaçtır.
- Bir çeşit etkinliği gerektirir.
- Boş zaman etkinlikleri çeşitlilik gösterir.
- İnsanların seçtikleri etkinlikler dürtülere bağlıdır.
- Boş zaman etkinlikleri katılan bireylere sağlıklı, entellektüel, iyi vatandaş gibi özellikler kazandırır.
- Tamamen özgür bir zaman içinde gerçekleşir.

III. GENÇLERİN BOŞ ZAMAN DAVRANIŞLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Morgan, insanların boş zaman davranışlarını etkileyen faktörleri ele almış ve bunları beş kategoride toplamıştır (Bowding, McDonnell, Allen ve

O'Toolo, 1999). Bunlar aile, referans grupları, önceki fikirler, kişilik ve kültürdür.

Aile: Aile gençlerin boş zaman tercihlerini etkileyen önemli bir etkidir. Çünkü aile kurumunda bireyin rolü; boş zamana katılımını, kaynak ve fırsatlarını oldukça etkilemektedir. Gençlerin boş zaman yaşam stilleri, ailenin sahip olduğu imkanları yanında sorumluluk ve görevleriyle yakından ilgilidir. Yine aile yapısında meydana gelen evlenme, boşanma, dul olma gibi durumlarda boş zaman davranışını etkilemektedir (Bull, Hoose ve Weed, 2003).

Gençlerin aile içi etkileşim yoluyla edindiği değer ve normlar boş zamanını değerlendirme konusunda sahip olduğu tutum ve davranışları etkilemektedir. Ailenin sahip olduğu değer ve normlar, sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik özellikleri ile kırsal ve kentsel aile oluşuna göre farklılıklar göstermektedir (Aslan, 1994).

Referans Grupları: Bu gruplar yakın temas kuranların davranışından etkilenenlerdir (akranlar, aile, arkadaş ve komsular). Bu gruplar öncelikli referans gruplarıdır. Daha az temasta bulunan insanlar ise ikincil referans grubu olarak adlandırılmaktadır (Köybaşı, 2006).

Gençlerin sosyalleşme süreci içerisinde boş zaman değerlendirme eğilimindeki tutum ve davranışlarında ailesi kadar arkadaş çevresinin de önemli bir yeri olmaktadır. Bireylerin boş zaman aktivelerine katılma nedenlerine ilişkin araştırma sonuçları incelendiğinde, başlıca ve öncelikli nedenin sosyal etkileşim gereksinimi ve arkadaşlık kurma isteğinde odaklaştığı belirlenmiştir. Özellikle grupla gerçekleştirilen aktivitelerde, bireylerin motivasyonun daha yüksek olduğu ve boş zamanlarını değerlendirme açısından informal etkileşimin en yoğun yaşandığı sosyal çevrelerin arkadaş grupları ve aile çevresi olduğu ileri sürülmektedir (Yetiş, 2008; Seçgin, 1996).

Önceki Fikirler: Gruplar içinde fikir liderleri bulunmaktadır. Bu fikir liderleri boş zaman deneyimlerini öncelikle kendileri tecrübe eder ve yeni boş zaman deneyimleri üretirler. Üretilen fikirler gruplar tarafından araştırılıp tecrübe edilir. Böylece yeni boş zaman hizmetleri üretilir. Yeni boş zaman hizmetlerine adapte olmak normal bir dağıtım eğrisini takip eder (Köybaşı, 2006).

Kişilik: Gençlerin boş zaman aktivitelerine yönelimi de kişiliklerine göre değişmektedir. Gençler; içe dönük, dışa dönük, utangaç, kendine güvenen,

agresif, çekingen, dinamik, tembel olabilir. Onların bu özellikleri boş zaman etkinliklerinin belirlenmesinde önemli bir etkiye sahiptir. Örneğin; festivaller, spor müsabakaları ve av sporu gibi boş zaman aktiviteleri daha çok utangaç ve tembel insanları çekmektedir (Köybaşı, 2006).

Kültür: Kültür; yeryüzünde beşeri hayatın başlangıcından bugüne kadar insanoğlu tarafından üretilmiş olan her şeydir (Yetim, 2000). Birey çevredeki kültürel unsurların baskınlığı ile toplumsallaşırken tabiatın kapsadıklarının ötesinde bazı özellikler kazanmakta ve kazanılmış veya öğrenilmiş özellikleri yansıtan toplumsal davranışlar sergilemeye başlamaktadır (Ertürk, 1972). Değişik kültür gruplarının yaşam tarzları, satın alma alışkanlıkları, boş zamanlarındaki istek ve ihtiyaçları farklıdır (Köybaşı, 2006).

Millen (1983) ise boş zaman davranışını etkileyen bu faktörlere sosyal, ekonomik, meslek, yaş ve cinsiyet ile demografik gelir gibi faktörleri de eklemektedir.

Boş zaman davranışını etkileyen faktörler yanında boş zaman faaliyetlerinin seçimini etkileyen faktörler de bulunmaktadır. Torkildsen boş zaman seçimlerini ve katılımları etkileyen faktörleri 3 gruba ayırmıştır (Köybaşı, 2006).

Kişisel faktörler: Bireyin ihtiyaçlarını, ilgilerini, davranışlarını, kabiliyetlerini ve yetiştirme şekilleriyle kişiliklerini içerir.

Sosyal Faktörler ve Maddi Durum: Gelirleri, meslekleri, kendi idarelerindeki sosyal ortamlarında bireylerin kendilerini buldukları durumları ve onların maddi durumlarını içerir.

Fırsat Faktörleri: Kaynaklar, imkanlar, programlar, aktiviteler ve bunların kalitesi, cazibeleri ve yönetimlerini içeren faktörlerdir.

IV. GENÇLİK DÖNEMİNDE BOŞ ZAMANLARI DEĞERLENDİRMEİNİN ÖNEMİ

Gençlerin boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirememelerinin farklı problemleri beraberinde getireceği gibi, boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirmelerinin de birey ve toplum açısından çeşitli yararlar sağladığı getireceği söylenebilir.

Atmaca (1997), boş zamanların iyi bir şekilde değerlendirilmesinin sadece psikolojik değil aynı zamanda sosyal açıdan da önemli yararlar sağladığı

ğını belirtmektedir. Gençlerin boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirerek günlük sıkıntılardan kurtulmaları ve rahatlamaları daha çok psikolojik yarar olarak ifade edilmektedir. Boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendiremeyen birey kendisine ve topluma zarar vermekte bu da onun psikolojisini olumsuz etkilemektedir (Köknel, 1981). Tezcan (1994), boş zamanları olumlu etkinliklerle değerlendirmenin sağlıklı bir kişilik gelişimindeki etkisine değinmekte, ayrıca bireylerin eğlenme ve dinlenme gereksinimlerinin de bu yolla karşılanarak yaşam bağlarının güçlendirildiğini ve böylece mutlu olduklarını ifade etmektedir. Ona göre toplum, sağlıklı bir kişiliğe sahip bireylere gereksinim duymaktadır. Boş zaman etkinliklerine katılım özellikle katılım, kabullenme, yakınlık gibi sosyal ihtiyaçlarını da gidermesi nedeniyle sosyal anlamda da oldukça önemli yararlar sağlamaktadır.

Gençlik döneminde boş zaman değerlendirmenin psikolojik açıdan önemli yararlar sağladığını belirten bir diğer kişi de Gedik (1985)'tir. Ona göre boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendiren birey; fiziksel, zihinsel ve toplumsal faktörlerin bütünleşmesinden doğan bir kişilik kazanır. Bunun yanında boş zamanları iyi bir şekilde değerlendirmenin dürüst bir karakter oluşumuna da etkisi vardır. Gedik'e göre boş zamanların değerlendirilmesi ile kişilerin dürüst, hoşgörülü, kibar ve anlayışlı olmalarına katkıda bulunur, saldırganlık eğilimlerinin azalması ve cinsel gerginliklerin giderilmesi sağlanır, kişi kendisini yalnız hissetmez, bir gruba, takıma veya organizasyona katılarak yalnızlığını giderebilir. Ayrıca kişi bu etkinliklere katılarak dışa dönük bir kişilik geliştirme imkanı da elde etmektedir.

Yapılan araştırmalar boş zaman etkinliklerine katılan bireylerin bu etkinliklere katılmayanlara oranla daha sağlıklı olduklarını göstermektedir. Boş zamanlarda yapılan sportif etkinliklerin bireyin bedenlen güçlenmesine yardımcı olduğu bilinmektedir. Boş zamanları değerlendirmenin sağlık alanına temel katkısı, hastalıkların önlenmesi ve sağlıklı, mutlu insanlar yaratılmasına yardımcı olmasıdır (Tezcan, 1994).

Bazı yazarlar (Tezcan, 1994; Süzer, 1997) boş zamanları iyi bir şekilde değerlendirmenin ekonomik açıdan da önemli yararlar sağladığını ifade etmektedirler. Onlara göre boş zaman etkinlikleri yeni iş alanları yaratmakta, harcamalara neden olmaktadır. Boş zaman değerlendirme çerçevesinde bazı bireyler gelir elde etmektedirler.

Çağdaş yaşamın ortaya koyduğu önemli sorunlardan bir tanesi de hareketsiz yaşamdır. Hareketsiz yaşam her yaş döneminde olduğu gibi gençlik döneminde de önemli bir problem olarak ortaya çıkmaktadır. Kaya'ya (2011) göre bu hareketsizlik birçok hastalığı beraberinde getirmektedir. Bunlardan kurtulmanın en etkili yolu fiziksel aktivitelere yönelmektir. Boş zaman etkinliklerinden biri olan spor, dans, açık ve kapalı alan eğlenceleri, insanların fiziksel sağlıkları için önemli ve ihmal edilemeyecek bir unsurdur. İnsan hareket eden bir varlıktır.

Gökmen (1985) boş zaman kavramını; çalışma zamanının dışında kalan boş zamanların değerlendirilmesi, insanın sahip olduğu hayatını zenginleştirmesinin bir yöntemi, deneyim elde etme şekli, duygularını boşaltmanın ve fiziksel ve zihinsel rahatlamasının bir yolu, kişisel eğitimin sürdürüldüğü bir alan olarak ifade etmekte, boş zamanların değerlendirilmesinin özellikle fiziksel ve zihinsel olduğu kadar duyguların kontrolünde de önemli bir etkiye sahip olduğunu dile getirmektedir. Buna göre boş zamanların değerlendirilmesi insanlar için önemli bir ihtiyaçtır. Oluşturduğu toplum ve yaşadığı çevresi ile çift yönlü ilişki içerisinde yaşayan gençler, boş zamanlarını değerlendirirken, kendini tanıma, ifade etme ve kişiliğini geliştirme imkânı da elde etmektedirler.

V. SONUÇ

Eğitim sadece planlı bir şekilde meydana gelmemekte, kendiliğinden de ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle özellikle gençlerin boş zaman faaliyetlerinin devlet politikası olarak ele alınması, boş zamanın iyi bir şekilde değerlendirilmesi için gerekli olan çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Sosyal bilimlerin mahiyeti gereği boş zaman kavramında da üzerinde anlaşılan belirli bir tanım mevcut değildir. Fakat buna rağmen boş zamanla ilgili yapılan tanımların büyük çoğunluğunda işten, aileden arda kalan zaman olması ve hür bir şekilde birey tarafından gerçekleştirilmesi gibi bazı ortak vurguların da yapıldığı görülmektedir.

Devletin ve yerel yönetimlerin gençleri boş zaman etkinliklerine yönlendirebilmeleri için onların boş davranışlarının altında yatan gerçekleri bilmeleri, bu gerçeklerden hareketle boş zaman etkinliklerini planlamaları gerekmektedir. Gençlerin boş zaman davranışlarını yönlendiren bu faktörlerin dikkate alınmaması durumunda başarı şansı oldukça azalmaktadır.

Dünyada gelişmiş ülkeler gençlerin daha nitelikli yetiştirilmeleri, potansiyellerini iyi bir şekilde geliştirebilmeleri için boş zaman faaliyetlerini iyi bir şekilde planlamakta, konuya gereken önemi vermektedirler. Çünkü boş zaman etkinliklerinin yararlarına ilişkin yapılan araştırmalar boş zaman etkinliklerinin gençlere özellikle psikolojik, sosyolojik, sağlık ve fiziksel açıdan oldukça yarar sağladığını ortaya koymaktadır. Bu yararlardan hareketle ülkemizde de gençlerin boş zaman etkinliklerini iyi bir şekilde geçirebilmeleri için gerekli olan ortamın sağlanması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Ardahan, F. ve Yerlisu Pala, T. (2010). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman tatmin düzeylerinin cinsiyete ve gelire göre incelenmesi, *Spor Bilimleri Dergisi*, 21(4), 129-136.
- Aslan, L. N. (1994). Üniversite öğrencilerinin boş zaman değerlendirme eğilimi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Aslan, K. ve Aslan, N. (2001). Boş zaman değerlendirmede çevre faktörü, *Ege Eğitim Dergisi*, 1(1), 1-12.
- Atmaca, H. (1997). Boş zaman-kütüphane bağlamında psikolojik ve sosyolojik açılardan birey. *Türk Kütüphaneciliği*, 11. cilt, 11(4), ss.326-336.
- Aydın, E. (2012). Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirmeleri ile sosyal uyum ve iletişim becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Aydoğan, F. (2000). Medya ve serbest zaman, İstanbul: Om Yayınevi.
- Bowdin, G.A.J., McDonnell, I, Allen, J. and O'Toolo, W. (1999). Events management, Australia: Butter Worth Heinemann.
- Bull, C., Hoose, J. and Weed, M. (2003). An introduction to leisure studies, UK: Prentice Hall, UK., 2003.
- Dumazedier, J. (1974). The sociology of lesiure, trans. Marea A. McKenzie, Elsevier, Amsterdam, Oxford, New York.
- Ertürk, S. (1972). Eğitimde program geliştirme. Ankara: Yelkentepe Yayını No:4.
- Gedik, N. (1985). Gençliğin boş zamanları değerlendirmesi sorunları. *Türk Hemşireler Dergisi*, XXXV(2), ss. 33-38.
- Gökmen, H. (1985) Yüksek öğrenim öğrencilerinin serbest zaman etkinlikleri ve kendilerini gerçekleştirme düzeyleri. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

- Karaküçük, S. (2005). *Rekreasyon: Boş zamanları değerlendirme*, 4. baskı, Ankara: Gazi Kitapevi.
- Karla, A. H. (1991). *Dimension of choice, venture publishing*, Inc Cato Drive.
- Kaya, A. M. (2011). Üniversite öğrencilerinin rekreatif faaliyetlere yönelik tutumları ve boş zaman motivasyonlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Köknel, Ö. (1981). *Cumhuriyet gençliği ve sorunları*. Ankara: Cem Yayınevi.
- Köybaşı, N. (2006). Boş zaman sosyolojisi ve boş zamanları değerlendirme aracı olarak dinlenme turizmi ve kültür turizmine katılan yerli turistlerin karşılaştırmalı sosyolojik analizi, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Komisyon (1988). *Gençliğin serbest zaman faaliyetleri*. 1. Gençlik Şurası, Ankara: Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayını.
- Millen, J. B. (1983). The social organization of lesiure among MexicanAmericans, *J.Of Leisure Research*, Vol.15, No:2.
- Parker, S. (1971). *The future of world and Leisure*, London: Mac Gibbmon & Kee.
- Parker, D. S. (1976). *The sociology of leisure*, London: George Allen&Unwin.
- Seçgin, H. (1996). Ortaöğretim kurumlarında eğitsel kol çalışmalarının boş zaman değerlendirmesine katkıları, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Süzer, M. (1997). Üniversite öğrencilerinin sosyal ve ekonomik özelliklerine göre boş zaman faaliyetlerini değerlendirme biçimleri (Pamukkale Üniversitesi örneği). *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Tezcan, M. (1982). *Sosyolojik açıdan boş zamanların değerlendirilmesi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları
- Tezcan, M. (1993). *Boş zamanlar sosyolojisi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara
- Türk Dil Kurumu Sözlüğü (1988). *Türkçe sözlük*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türkoğlu, Ç. (2009). Beden eğitimi öğretmenlerinin ve beden eğitimi dersi alan lise öğrencilerinin çevresel boş zaman etkinliklerine katılımlarının çevreye yönelik tutumları ile ilişkisi, *Ankara ili Sincan ilçesi örneği*, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yetim, A. (2000). *Sosyoloji ve spor*. Ankara: Topkar Matbaacılık.
- Yetiş, Ü. (2008). Orta öğrenim öğrencilerinin boş zaman değerlendirme eğilimleri, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.